

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 pett vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inerati pett vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3d. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 28. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SKLEPI KONFERENCE V STRESI

Ugotavljajoč popolno solidarnost treh velesil so sklenili nadaljevanje pogajanj za ureditev kolektivne varnosti — Sklicanje konference podunavskih držav v Rim

Stresa, 15. aprila. r. Včeraj je bila zaključena konferenca treh velesil v Stresi, na katero je gledala z največjo pozornostjo vsa Evropa, zavečajoč se, da je od izida te konference v veliki meri odvisen nadaljnji razvoj položaja in mir v Evropi. Kljub vsem težočam, ki so dopuščale malo nade na uspeh konference, je vendar prišla do izraza popolna solidarnost Francije, Anglije in Italije, ki je v sedanjem položaju najboljše jamstvo za red in mir v Evropi. Franciji in Italiji se je že po prvih razgovorih posrečilo izpodbiti oklevajoče stališče Anglije, kar je imelo za posledico, da se je naposled vdala tudi Nemčija in boje se popolne izolacije, uvidela, da ne more trmoglavo nadaljevati politike skreganja z vsemi narodi. Tako se je položaj v Evropi s streskimi razgovori in sklepi znatno razčistil in dopuščala nove nade, da bo skupnim naporom uspešno postaviti mir in s tem varnost Evrope na čvrstnejše temelje.

Po končani konferenci je bil včeraj o sprejetih sklepih izdan naslednji komunikat:

Predstavniki Francije, Anglije in Italije so proučili v Stresi splošni evropski položaj in duhu izmenjave misli v teku zadnjih tednov, sklepe nemške vlade z dne 16. marca in na osnovi poročil angleških ministrov o svojih obiskih v posameznih prestolnicah evropskih držav. Ko so proučili posledice tega položaja v odnosu na politiko, določeno s sporazumi, sklenjenimi v Rimu in Londonu, so se predstavniki vseh treh velesil zedinili v vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu razprave.

1. Zedinili so se na enotno stališče, ki ga bodo zavzeli ob priliki razprave o pritožbi Francije zaradi nemškega oboroževanja v svetu Društva narodov.

2. Zbrana obvestila so jih utrdila v prepričanju, da se morajo nadaljevati pogajanja, ki stremijo po zaželeni organizaciji varnosti v vzhodni Evropi.

3. Zastopniki treh velesil so na novo proučili položaj Avstrije ter potrdili angleško-francosko-italijansko izjavo z dne 27. februarja in 27. septembra 1934, s katerimi so vse tri vlade priznale potrebo neodvisnosti in nedotakljivosti Avstrije ter se obvezale, da bodo v tem duhu vodile svojo politiko.

Sklicujoč se na francosko-italijanski protokol od 7. januarja 1935 in na francosko-angleško izjavo od 3. februarja 1935, s katerimi je ponovno potrjen sklep, da se posvetujejo o ukrepih, ki naj se podvzamejo v primeru, da bi bila neodvisnost ali nedotakljivost Avstrije ogrožena, so se vse tri velesile zedinile na to, da priporočijo v najbližnjem času sestanek predstavnikov vseh vlad nastetih v rimskem protokolu in svrhu sklenitve sporazuma glede srednje Evrope.

4. Kar se tiče letalskega pakta, ki je bil predlagan za zapadno Evropo, so predstavniki treh velesil potrdili načela in postopek, kakor so predvideni v londonskem komunikatu od 3. februarja ter sklenili, da bodo nadaljevali proučevanje tega vprašanja v cilju sklenitve dogovora med petimi velesilami, omenjenimi v londonskem komunikatu.

5. Končno so zastopniki treh velesil proučili vprašanje oboroževanja in opozorili na to, da je londonski komunikat predvideval aranžman, po katerem bi se vršila svobodna pogajanja z Nemčijo in ki naj bi zamenjal določbe 5. poglavja versajske mirovne pogodbe. Sprejeli so primerne sklepe, opirajoč se pri tem na poročilo g. Simona o njegovih razgovorih, ki jih je imel nedavno v Berlinu in zavečajoč se svoje odgovornosti za mir v Evropi. Z obžalovanjem so ugotovili, da je enostransko postopanje nemške vlade v trenutku, ko je šlo za sklenitev novega aranžmana glede oboroževanja, zadalo težak udarec zaupanju javnega mnenja in red in mir. Na drugi strani so ugotovili, da je obseg nemškega oboroževalnega programa, kakor je bil objavljen in kakor je po večini že izvršen onemogočil nadaljevanje pogajanj na dosednji osnovi ter s tem omajal upanje, ki je vodilo dosedanje napore v tem pravcu.

Zastopniki treh velesil kljub vsemu znova potrjujejo svojo globoko željo za ohranitev miru, ustvarjajoč zavest varnosti in izjavljajo, da so s svoje strani voljni pridružiti se vsaki akciji praktič-

ne vrednosti, ki gre za tem, da se doseže mednarodni sporazum o omejitvi oboroževanja.

6. Zastopniki treh velesil so sprejeli na znanje želje, izražene s strani držav, katerih vojaški položaj je določen z mirnimi pogodbami, želje, ki se nanašajo na revizijo tega položaja. Sklenili so, da bodo po diplomatski poti obvestili o tem tudi druge zainteresirane države, ter jim priporočili proučitev tega vprašanja v želji, da se reši pogodbenim potom v okviru splošnih in regionalnih varnostnih paktov.

V Parizu zadovoljni

Pariz, 15. aprila. AA. Pariški listi komentirajo sklepe konference v Stresi le na kratko. Tako pravi »Paris Soir« med drugim, da so se streski razgovori končali z izrazitim potrdilom francosko-britansko-italijanske enotne fronte.

»Temps« pravi v svojem komentarju o rezultatih streske konference med drugim, da je konferenca pokazala velik uspeh. List pripominja, da so francoski zastopniki prodrlji z osnovno črto francoske politike.

Angleški komentarji

London, 15. aprila. AA. »Daily Telegraph« prinaša članek o sklepem uradnem komunikatu, izdanem na konferenci v Stresi in pravi med drugim, da ta komunikat kaže, da mednarodni sestanki v Stresi ni bil zaman. Bistveni značaj konference v Stresi, pravi list, je v tem, da so se se podrobneje obdelala vzajemna stališča treh zapadnih velesil do rimskega protokola in londonskega sporazuma, kar je še bolj potrdilo solidarnost med tremi zapadnimi velesilami.

»Morning Post« pravi, da postaja kolektivna varnost s posredovanjem DN skupno geslo Francije, Velike Britanije in Italije in da glede njihovih ciljev obstoji popolno soglasje med temi velesilami. Ponovno oboroževanje Nemčije in duh, ki vlada danes na Nemškem, do-

daja leste, sta dejstva, ki sta združili te tri velesile v enaki skrbi za mir.

»Daily Mail« prinaša poročila iz Strese od svojega posebnega dopisnika Warda Pricea. Dopisnik analizira sklepe komunikate in se vprašuje, ali ne bo solidarnost med tremi zapadnimi velesilami, ki jo komunikate naglašajo, zbudila vtis sporazuma, naperjenega zoper Nemčijo. Price se pa po drugi strani zelo pohvalno izraža o sklepi konference, da se skliče konferenca v Rimu; pravi, da je to eden izmed najkonkretnjših rezultatov konference v Stresi.

Mnenje Rima

Stresa, 15. aprila. AA. Italijanski krogi izražajo veliko zadovoljstvo z uspehom konference v Stresi. V teh krogih izjavljajo, da pomeni ta konferenca odločen korak naprej k ohranitvi in zavarovanju miru.

Društvo narodov zopet rešitelj miru

Varšava, 15. aprila. AA. Poljska »Zbrojna« ugotavlja, da vesti iz Strese uradno registrirajo smrt vzhodnega pakta o medsebojni pomoči, na njegovo mesto naj bi pa prišel nov predlog, čigar vsebina pa še ni znana. Debata o tem paktu je pokazala, da so spričo zemljepisnih in političnih okoliščin v Stresi in vzhodni Evropi nenapadalni pakti primernejši, kakor pogodbe o vzajemni pomoči. Posvetovanja v Stresi so se nanašala na več perečih mednarodnih vprašanj, posebno na razorožitveni problem, zaradi česar se tudi vrši izredno zasedanja sveta DN. Društvo narodov postaja ponovno središče za reševanje problemov. Na plan prihaja ona stara metoda zapadnih velesil, ki sestoji v tem, da se vzame iz pristojnosti Društva narodov ureditev nekaterih evropskih problemov, da se uredi z neposrednimi razgovori med posameznimi državami. Toda kadar pridejo do spoznanja, da ne morejo nikamor, takrat je Društvo narodov spet poklicano, da razbistri zapleten položaj.

Občni zbor delničarjev

Zanatske banke

Položaj obrtništva se ni izboljšal — Ostra polemika med gg. Pičmanom in Franchettijem — Nadomestne volitve

Beograd, 15. aprila. r. Včeraj se je vršil v Zanatskem domu obč. zbor delničarjev Zanatske banke. Zborovanja so se udeležili delegati iz vse države. Iz Ljubljane so bili navzoči predsednik ljubljanske podružnice g. Franchetti, dalje gg. Josip Rebek, Ivan Kavka, dalje Lovro Pičman, Ivan Kosak in Šimenc, iz Maribora pa g. Franjo Bureš. Zborovanje je otvoril predsednik g. Milan Stojanović, ki se je uvodoma spomnil blagopojnega kralja Ureditelja, ki je bil vedno vrhovni zaščitnik obrtništva in ki je največ pripomogel do tega, da so dobili obrtniki svoj denarni zavod. Nato so bili odposlani v danostni brzojavi Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku, predsedniku vlade g. Jevtiću, ministru za trgovino g. Vrbaniću in finančnemu ministru g. Stojadinoviću. Glavni direktor banke g. Milan Dragić je podal nato obširno poročilo upravnega odbora. V svojem poročilu ugotavlja upravni odbor, da se splošni gospodarski položaj obrtnikov tudi v preteklem letu ni popravil, marveč le še poslabšal. Struktura banke se je izpremenila v toliko, da je opaziti odtok delnic iz centrale na periferijo zlasti pa v glavne obrtniške centre, kakor so Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Maribor itd. V preteklem letu je bilo s strani banke posojenih 2340 posojil v skupni višini 36,8 milijona Din. Število posojenih za posojila se je lansko leto znatno povečalo, višina zaprosenih posojil pa je v splošnem padla. Banka je kreditirala zlasti obrtniškim zadrugam, ki imajo skupno 32,6 milijona posojil. Obrtniško zadrugništvo preživlja hudo krizo in bo sanacija neobhodno potrebna. Banka je lansko leto protestirala 3.282 menic za skupni znesek 8,1 milijona Din. 356 menic za skupni znesek 2,4 milijona se bo moralo odpisati. Stanje vlog je znašalo ob koncu leta 42,8 milijona in so vloge v preteklem

letu so porastle za 5,9 milijona. Stroški banke so se znižali za 190.000 na 3,2 milijona, kar pa je glede na obseg poslov še vedno precej visoko. Čisti dobiček je znašal 2,06 milijona, od česar odpade na razne fondе 225.000, ostanek pa se bo razdelil na delničarje z dividendno po 7 Din na delnico.

O poročilu upravnega odbora se je razvila obširna debata, ki je trajala štiri ure. Večina govornikov je kritizirala poslovanje banke in zahtevala znižanje obrestne mere. V teku debate je prišlo do ostrega konflikta med gg. Franchettijem in Pičmanom, ki je napadel upravo ljubljanske podružnice in kritiziral nedeljski občni zbor slovenskih delničarjev. Razcepjenost med slovenskimi obrtniki je napravila na ostale zborovalce zelo slab vtis.

Ob koncu so se vršile nadomestne volitve v upravni odbor.

Za zastopnika slovenskih obrtnikov v centralni upravi banke se je vršilo bojno glasovanje. Izvoljen je bil g. Lovro Pičman s 405 glasovi, proti kateremu je ostal dosednji upravni svetnik g. E. Franchetti s 2797 glasovi v manjšini. Ta rezultat je izrazil med navzočimi slovenskimi delničarji živahne kontroverze. Grupa g. Pičman je izjavila našemu dopisniku, da je izid le pravilna ocena dejanskega položaja med obrtništvom v dravski banovini. G. Rebek pa je podarjal:

Izid glasovanja predstavlja teptanje svobodne volje slovenskih delničarjev, ki so se na občnem zboru preteklo nedeljo z veliko večino izjavili za g. Franchettija. Posredi so bile velike intrige. Rezultat današnjega občnega zbora je takšen, da se nad njim gizza vsi, ki trezno mislijo in ki poznajo poslovanje ljubljanske podružnice Zanatske banke. Kaj bodo k temu vsemu rekli slovenski delničarji, ki

30 letnica

Zveze za tujski promet

S svojim jubilejem proslavi tudi jubilej svojega zaslužnega predsednika dr. Rudolfa Marna

Ljubljana, 15. aprila.

Prihodnje dni bo poteklo 30 let, odkar obstoji ena najbolj važnih in odličnih institucij v pogledu našega gospodarstva Zveza za tujski promet v Sloveniji.

Slovenija je kot alpska dežela, katere pridelki zadostujejo komaj za prehrano polovice njenega prebivalstva, bila od nekdaj navezana na industrijsko delavnost, to je na nadpovprečno marljivost, podjetnost in pridobitno iznajdljivost prebivalstva. Slovenec je s bistrim očesom motril in spoznaval ugodni zemljepisni položaj svoje domovine, ki leži ob vzhodni Alp ob obali Jadranskega morja. Ze pred davnimi leti se je vila skozi Slovenijo glavna trgovska cesta iz Trsta na Dunaj. Doline dveh mogočnih rek Save in Drave pa sta ji odpirale pot na vzhod. Križišča teh glavnih prog Maribor in Ljubljana so tudi danes, ko je rečni promet na Savi in Dravi skoraj izginil ali vsaj ponehal, važni križišči mednarodnih železnic. V prvo organizirano delo za tujski promet med nami so se združili pred 30 leti trije možje, ki so pogledali čez zvonik domače cerkve ter si s potovanji po Evropi in izven nje pridobili široko svetovno obzorje. Ti možje so bili Ubald pl. Trnkoczy, dr. Vinko Gregorič in dr. Valentin Krisper. Naslonivši se na malo, že obstoječe organizacije za povzdigo tujskega prometa na Bledu, v Bohinju in tedaj v Postojni, so ti možje ustanovili Zvezo za povzdigo tujskega prometa na Kranjskem. Prvi predsednik organizacije je bil Trnkoczy, tajnik pa sedanji predsednik, dvorni svetnik dr. Rudolf Marn. Mlada zveza se je iz zredno žilavosti kotila svojega programa. V kratki dobi 2 let je ustvarila zveza društva v Bohinjski Bistrici, v Gorjah, v Mojstrani, v Kamniku in drugod. Imenovana društva, v katerih se je mnogo in pridno delovalo, so tvorila trdno podlago za zvezino akcijo. Prve prostore je imela Zveza v dependanci hotela Lloyd z vhodom iz Miklošičeve ceste. Ze l. 1906. je izdala Zveza poučno propagandno brošuro, kako je mogoče povzdigniti tujski promet. Sledile so izdaje še raznih drugih brošur, lepakov itd. L. 1908 je bila po inicijativi Zveze ustanovljena »Zveza gostilničarskih zadrug za Kranjsko«. Zveza je priredila pozneje tudi razne razstave z okusno razporejenimi slikami, fotografijami naših krajev z raznimi prospekti, kar vse je služilo za propagando obiska lepote naših krajev. Zveza ni prenehala delovati niti med vojno, pa se je že tedaj pripravljala tudi na spremembo obstoječih razmer, ki jo je kazala majska deklaracija Jugoslovanskega kluba od l. 1917.: združitev vseh avstrijskih Jugoslovenov, potem pa združenje Jugoslovenov v svobodni državi. Sledil je državni prevrat. Zedinjena Slovenija se sicer ni udeležila v onem obsegu, kakor so to zasajale generacije slovenskih liberalistov, vendar je po prikloplitvi cele Spodnje Stajerske, Prekmurja in dela Koroške obseg tega ozemlja narasel na dvakrat toliko, kot je merila nekdanja cela Kranjska. Gorenjska je bila tedaj, kar se tiče tujskega prometa, popolnoma poražena, stara letoviška publika, večinoma Nemci in Madžari, je izginila, nadomestila pa sedaj ni bilo od nikoder. Najbolj prizadeto je bilo najvažnejše naše letovišče Bled. Zara-

di tedanjih hitrih in izdatnih pomočnih akcij pa se je položaj v prvih letih po osvoboditvi hitro izboljšal. L. 1920. pomeni že velik napredek v pogledu tujskega prometa. Okrog Bleda se je hitelo popravljati vse stare naprave, nad vse pričakovanje pa je povzdignil obisk, ko je tedanji prestolonaslednik, sedaj blagopokojni kralj Aleksander, prvič obiskal Bled. Še bolj je napredoval Bled, ko je bil izbran za poletno rezidenco.

V Sloveniji se je po prevratu tujski promet podelil poverjenstvu za javna dela. Zasluga našega rojaka dr. Cirila Žižka za je, da je povzročil l. 1921. ustanovitev posebnega oddelka za promet potnikov in turistov pri ministru za trgovino in industrijo. Od ustanovitve tega oddelka je prevzelo ministru za trgovino in industrijo vodstvo tujskega prometa v državi in posebno v Sloveniji v svoje roke. S tem je Zveza prišla pod pristojnost načelnika tega oddelka dr. Rudolfa Marna, ki je bil po ustanovitvi zveze več let njen tajnik. Ta je takoj prevzel vodstvo in upravo Zveze, ker se je na zahtevo ministru za notranje zadeve generalni komisar dr. Andrejka moral takrat vrniti na svoje službeno mesto pri velikem županu. Ob enem z raznimi spremembami se je uveljavljala l. 1923. v Zvezi sami, in sicer iz krogov interesentov, posebno z Gorenjskega in Stajerskega, vedno silnejša zahteva po avtonomni, od državnega vplivanja osvobodeni korporaciji. Nepriznava pomoč je dobila Zveza od društva Putnik, ki sta ga ustanovili ministru za trgovino in ministru za promet z vnetim sodelovanjem dr. Žižka. L. 1923. znači za Zvezo prehod v avtonomno organizacijo, osnovano na podlagi prostovoljnega zanimanja. Pravila, ki jih je sestavil upravitelj Zveze dvorni svetnik dr. Rudolf Marn, je odobrilo ministru notranjih del. Na ustanovitvi skupščini preurejena Zveza za tujski promet v Sloveniji, ki se je vršila 2. julija 1924, je bil izvoljen za predsednika dr. Rudolf Marn, načelnik ministru za trgovino in industrijo v Ljubljani, v odboru pa so bili: Fran Kavčič, Josip Lavtižar, dr. Hubert Souvan, dr. Fran Sterk, Ivo Subic, dr. Josip Tičar, Herman Tomc, za njim Ivan Kendra in Fran Vidic.

Z Zvezo za tujski promet je v 20 letih njenega obstoja rasel in se razvijal njen pomen, rasle in razvijale pa so se tudi njene naloge. Od imenovanega leta, ko se je Zveza reorganizirala, je razvila tako vsestransko plodnosno reklamo in propagandno akcijo, da se je povsod čutilo uspehe, ki jih je dosegla za naš tujski promet. V l. 1923 je izdala Zveza za klistje okrog 1500 Din, l. 1924 je izdala za reklamo okrog 15.000 Din, naslednje leto za karte, vodiče, pregledne letovišče in zdravilišče, klistje ter ostalo propagando okrog 55.000 Din. V nadaljnjih letih pa po več stotisoč. Brošure, pregledi, prospekti, klistje in slike so šle po vsem svetu. Uspehi smotne propagande se kažejo sleherni leto v najboljši luči celo v dobi krize. Pod večšim vodstvom za stvar delavnega odbora in pa ravnanja g. Vladimira Pintarja je vsakekor pričakovati, da bo ta odlična institucija še nadalje v največji meri pripomogla k izboljšanju razmer našega človeka vobče.

Ob enem pa proslavi naša Zveza za tujski promet še drugi jubilej, 60 letnico rojstva svojega zaslužnega predsednika, načelnika g. dr. Rudolfa Marna, ki bi mu pa nihče ne prisodil šestih križev, tako je še til in mladost. Jutri ob 16. bo v eojni dvorani Zbornice za TOI slavnostna seja Zveze, ob 20. pa v dvorani hotela Metropol častni večer jubilarju dr. Marnu.

Sprejem strank pri banu odpade

Ljubljana, 15. aprila. AA. Ban dravke banovine dr. Dinko Puc v torek 16. t. m. ne bo sprejemal zasebnih strank, ker bo uradno odelen.

Visoko odlikovanje zaslužnega novinarja

Beograd, 15. aprila. p. S kraljevim ukazom je na predlog notranjega ministra odlikovan z redom sv. Save III. stopnje gosp. Andrej G. Gabersček, novinar v Ljubljani. G. Gabersček je bil že leta 1911. od pokojnega kralja Petra odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje ob priliki kongresa slovenskih novinarjev v Beogradu.

Dunajska opoldanska vremenska napoved za torek. Polagoma se bo izboljšalo in bo sledilo toplo pomladansko vreme.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (z všteto premijo 28,5 osto.). Amsterdam 2961.46 — 2966.06, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 742.85 — 747.92, Curih 1421.01 — 1428.08, London 211.93 — 213.99, Newyork 4348.31 — 4384.62, Pariz 289.60 — 291.08, Praga 183.27 — 184.38.

Akademiki oživljajo narodno pesem

Tudi večerajšnji koncert APZ v št. Vidu nad Ljubljano je bil kulturni dogodek v pravem pomenu besede

Ljubljana, 15. aprila. Dvakrat je bila v Ljubljani rasprodana dvorana; nešteto krat smo že slišali tozbo, da so koncerti slabo obiskani in da ljudje nimajo razumevanja za visoke umetnostne vrednote. Zakaj se je zdaj nenadno zbudilo takšno zanimanje za umetnost, zakaj se ljudje tržajo za vstopnice za koncerte Akademike pevskih zborov? Ali njegovo petje ni visoka umetnost tiste stopnje, ki jo občinstvo tako prezira, da strahotno odmeva v praznih koncertnih dvoranah? Gode se čudeži. Vendar povsem razumljivi, vse je vendar tako preprosto: Prava umetnost najde tudi dandanes v ljudih odmev. In prava umetnost ni izumetničenost, je le izraz pravih čustev, je čudovit ključ, ki odpira srca, in svetlo, jasno doživljanje, ki se ob njem misel več ne ustavlja kakor pred vprašanjem. To je že rešeno vprašanje, to je že odkritje, ker je že pristi izraz. Ta umetnost je pa naša narodna pesem, ki se ji je posvetil Akademiki pevski zbor s takšno globoko ljubeznijo in razumnostjo, da je morala začeti zmagovati in da je vsak njegov koncert kulturni dogodek v pravem pomenu besede.

To se je zopet pokazalo večeraj, ko so akademiki peli v št. Vidu nad Ljubljano. Ali ni značilno, da naš najboljši moški pevski zbor poje tudi na periferiji, da stopa s pesmijo tudi med ljudstvo ter deli duševno hrano najpotrebnejšim, tistim, ki ljubijo vse lepo že z elementarno, neopokvarjeno ljubeznijo? Da, baš to je APZ v čast, da se ne posveča samo umetnosti, temveč da jo približuje ter odkriva v vsej njeni lepoti in bogastvu ljudstvu. To je umetnost, ki je izšla iz ljudstva, njegovo prvinsko izražanje čustev, najgloblji doživljanje in spoznanja lepote. Izražanje, ne laž, saj se ti vedno zbudijo pravo čustvo, nastane čustveno sozvočje, ko čustno zazveni v pesmi. To moramo zaradi tega imenovati pravo umetnost, ker je življenjska, ker govori iz človeka človeku in ker v nji ni nič narejenega, ampak je vse ustvarjeno.

Večeraj smo poslušali narodno pesem v št. Vidu s solzami v očeh. Poslušal in tudi doživljal in vso čustveno lastnino prečutil. In enako čuti preprost, neizobražen človek, kakor kukičevan čest, kajti ta umetnost je človeška in čisto je v sliernem človeku, samo zbuditi ga je treba na pravi način in s pravi sredstvom. Spored je zelo obširen, saj po 21 pesmi. Toda dočim si navadno na koncertih v drugi polovici že utrujen — in prvič tudi — smo se na tem koncertu razživili od pesmi do pesmi bolj. In od pesmi do pesmi se je odkrilo več lepote in bogastva. Skrajno otipljivo ti je stopila pred oči zdaj slovenska pokrajina s tisto lepoto in otožnostjo nadihnjena, čemur da pravi izraz le pesem, zdaj si začutil bridkost ob dihu smrti in zdaj ti je zaplula živahno kri ob ognjevitem ritmu davnega plesa. Preprosta beseda pesmi od časa do časa zadene tako v živo in je tako neprišljeno segava, da se zgane ob nji vsa dvorana. Narodna pesem je živa, najsi je še tako stara. In živa bo vedno, če ji bodo znali dati pravo barvo in ritem, ogenj in čustvo, lepoto in bogastvo — kakor jo oživlja APZ. Narodna pesem je izraz skupnega ljudskega čustva, sočustvovanja in ljudem bo tudi v bodoče vedno nekaj skupnega, kar bo iskalo izraza, ki se bo končno prav tako oblikoval ter kristaliziral, kakor se je stara narodna pesem, da bo razodela kar nam je skupno. Trdimo celo lahko, da bomo v bodočnosti sodoživljali še globlje, da nam bodo čustva še tesnejša vez in enotna misel ubranost.

Naj pišejo učeni strokovnjaki karkoli o narodni pesmi in o umetnosti sploh, besede ne bodo več ničesar spremenile: Narodna pesem, ki jo poje APZ, je zmagala, je zopet zazvela poveljano, saj zopet bogati ter oplaja nepokvarjeno ljudstvo. Ako pa že priznavamo, da je APZ naš najboljši moški pevski zbor, pač ni treba posebej modrovati in ne presojati njegovega petja.

Mariborski trgovci so zborovali

Maribor, 14. aprila. Ob prav lepi udeležbi mariborskega trgovstva se je vršila večeraj v salonu hotela »Orel« letna skupščina mestnega združenja trgovcev. Vodil jo je predsednik gosp. Ferdo Pinter, ki je urodoma pozdravil navzočega tajnika ZTOI g. dr. Plessa, obrtnega referenta mestnega poglavarstva g. dr. Senkoviča in zastopnika pomočnikov. Nato je podal izbrano in temeljito poročilo o vseh preteklih vprašanjih mariborskega trgovstva. Poročilo so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem. Dr. Pless je pozdravil zbor v imenu Zbornice TOI iz Zveze trgovskih združenj dravske banovine. Nanizal je nekaj najbolj važnih gospodarskih vprašanj in s statističnimi podatki pokazal na probleme, ki so nastali kot neminovna posledica prevrata v svetovnem gospodarstvu. Po dolgih letih gospodarske depresije in davčnega fiskalizma je naše gospodarstvo z zadovoljstvom sprejelo izjavo Jevtičeve vlade, ki želi sodelovanja z gospodarskimi organizacijami, da zopet poživijo naš ohranjen gospodarski organizem.

Izbrano poročilo o delovanju združenja je podal tajnik g. F. Skaza. O računskem zaključku za l. 1934 in proračunu za l. 1935 je poročal tajnik g. Zidanšek. O poslovanju združenja je podal prav temeljito revizijsko poročilo predsednik nadzornega odbora g. Perhavec. Vsa poročila so bila sprejeta z velikim odobravanjem. Zborovanje je poteklo mirno. Članstvo je pokazalo najlepšo solidarnost, disciplino in neomajno zaupanje do predsednika g. Pintera, ki vodi združenje z največjo ljubeznijo in poštenostjo.

Ljubezen cigana

SOKOL Mladinska akademija Ljubljanskega Sokola

Ljubljana, 15. aprila. V telovadnici Narodnega doma je priredila mladina Ljubljanskega Sokola v soboto 13. t. m. ob 20. telovadno akademijo, ki bo ostala vsem udeležencem v nezbrisnem spominu. Pročelje telovadnice je bilo okrašeno z zelenjem in trobojnicami, med katerimi je visela slika Nj. Vel. kralja Petra II. v sokolskem kroju. Občinstvo je napolnilo telovadnico do zadnjega kotička. Med gledalci smo opazili I. podstarosta Saveza SKJ br. Gangia, častnega starosta br. Viktorja Murnika, zastopnika Sokolske župe br. Flegarja in br. Poharca ter bivšega narodnega poslanca br. Rasta Pustoslavca.

Telovadno akademijo, ki je obsegala 12 izbranih telovadnih točk, je otvorila ženska deca, ki je izvajala s petjem naša narodna kola med velikim odobravanjem gledalcev. Igre moške dece s prenašanjem stafetne palice so zelo ugalje in vzbujale pri občinstvu obilo zabave in prisrčnega smeha. V modrih, belih in rdečih oblekah (naša državna trobojnica) so deklice izvajale razne igre in proste vaje prav dobro in skladno. Zelo dobro se je odrezal ženski naraščaj s prostimi vajami, ki so bile predložene saveznemu načelniku za vsehokolski zlet v Beogradu 1936. Proste vaje so izredno lepe, odlikujejo se po izdatnih gibih, žal, da so nekoliko pretežke in bi pri nastopih v množici ne dosegale zadnjega uspeha. Zelo ljubek je bil nastop deklic v okusnih belih oblekah z narodnimi ornamentami z učinkovitim kolom po glasbi prof. br. Šantla. Obrtni naraščaj je

Zborovanje mariborskih čevljarjev

Maribor, 14. aprila. Večeraj dopoldne se je vršila v Gambrovi dvorani letna skupščina Združenja čevljarjskih mojstrov v Mariboru. Občnega zbora so se udeležili tudi obrtni referent mestne občine g. dr. Senkovič, obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik in tajnik okrožnega odbora obrtnih združenj g. Julče Novak. Uvodoma se je predsednik g. Krajer spomnil tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, nakar so zborovalci stoji zaklicali njegove zadnje besede »Čuvajte Jugoslavijo«. Sledilo je izbrano poročilo o delovanju združenja, ki je obstajalo predvsem v boju proti šušmarstvu in tvrdki Bat'a. Najvažnejša je bila točka, pri kateri so razpravljali o zakonski uredbi, ki prepoveduje industrijskim podjetjem popravilnice v oblačilni stroki. Kakor znano, je ta uredba stopila v veljavo lani 18. novembra. Takrat je tudi Bat'a v Mariboru ukinila svojo popravilnico čevljev. Vsi čevljarji, zaposleni v tej popravilnici, so bili na mah na cesti brez službe. Na željo strank — to lahko mirno trdimo — in iz socialnega stališča je čevljarjski mojster g. Ivan Horvat, ki je prej vodil omenjeno popravilnico in ki je znan kot soliden in izvesten obrtnik v svoji stroki, otvoril lastno delavnico. G. Horvat je dobil vsa potrebna oblastna dovoljenja in je kot domači obrtnik tudi član tukajšnjega Združenja čevljarjev. Zato nam je povsem razumljivo, zakaj je prišlo na občnem zboru do tako netaktnih in obžalovanja vrednih izpadov, polnih zlobe in zavisti do g. Horvata kot domačega obrtnika. Kljub temu, da nima nikakih zvez s tvrdko Bat'a, hočejo naši obrtniki uničiti eksistenco svojemu sta-

novskemu tovarišu in to le iz gole zavisti, da mu delo bolj uspeva. Ker smo v zadnji dobi dobro informirani, lahko trdimo, da bo g. Horvat uspeval tudi če ga bodo stanovski tovariši potom zrušenja, ki mesto da bi ga šteli kot našega človeka — pristili, da se bo izselil iz sedanjega lokala, in je žal pod isto streho kot tvrdka Bat'a (in to je ona hiša, katere se oprijemljejo njegovi nasprotniki), kajti njegovi odjemalci ga bodo našli, če treba tudi na koncu mesta, ker ga poznaajo kot dobrega obrtnika, izvrstnega čevljarjskega mojstra, s katerim so povsem zadovoljni.

Zalostno je dejstvo, da so na večerajšnjem občnem zboru njegovi tovariši navdušeno ploskali ob besedah g. predsednika, češ, da bodo svojega člana ponovno ovadili. Sicer pa je občni zbor potekel kot običajno. Sledilo je blagajniško poročilo, ki izkazuje zadovoljivo bilanco. Pri vottvah je bil ponovno izvoljen g. Krajer za predsednika.

Naša drama in opera

V. Vodnik — Kreature — Gjungenac — Druzovičeva — Župevčeva

Ljubljana, 15. aprila. L. 1809 je Valentin Vodnik izdal svoje »Brambovske pesmi«. V predgovoru je dejal: »Zdaj je na tem, ali čemo biti, kar smo bili, ali bomo v nič... Zdaj nič ne pomaga, nevarnost skrivati, ampak je treba na ves glas reči: pripravimo se, dokler je čas... zdaj gre ali za življenje ali za smrt! Bomo li roke križem držali in nemarno gledali, kako tuji hočejo naše stare lastnine jemati...? Tako je govoril pesnik Vodnik pred 125 leti svojim ljubim Slovincem in zapel tudi »Brambovsko dobro voljo«. Se je živa in radi smo jo prepevali ali deklamirali doslej. Kdo je ne pozna? — »Kar smo mi brambovi, več nismo cagovci, volje smo židane, dobro nam je!« Itd. Zdaj, po 125 letih, pa moramo biti »cagovci« in Vodnikove pogumne pesmice ne smemo več peti ali celo deklamirati. In ker moramo biti tudi kot gledališki poročevalci »cagovci«, ne smemo niti tega povedati, zakaj mora biti tako.

Bratko Kreft se ni cagovec in v svoji kruti satiri »Malomeščani« nam je pogumno iztresel koše prebrskih očitkov. Izvečine so resnični, vsi pa povedani z najboljšo tendenco. Ne da mi miru ta Kreftova tragikomedia in še in še moram premišljati o nji. In povedati moram, da Kreft vendar ni zajel popolnoma prave naše, ljubljanske podobe iz l. 1914. Breda n. pr. ni in ni ljubljansko dekle iz tiste dobe, nego morda čisto iz današnje. Zakaj taka Breda bi bila l. 1914 v Ljubljani docela nemogoča v kolikar koli družbi. Pa Kreft je tudi pozabil, da brez kontrastov ni dobre slike, niti prave drame. Sama tema in same črne senice ne morejo ugajati očesu. Razen redkih Kostanjškov, Komarjev, Gricev, Sevnikov in Mojskerc je bilo v Ljubljani takrat prav mnogo Tomcev! Tudi te Tomce vseh starosti in obeh spolov bi bil moral Kreft dramatski postaviti proti kreaturam. Potem šele bi bila njegova satira tudi umetniški objektiva in zgodovinsko resnična.

V soboto zvečer pa smo imeli v operi zopet prijeten dogodek. Na korist socialnim potrebam Udruženja naših vzgledno

Za spomladansko zdravljenje in za žičenje krvi

uporabljajte znani FLANKINKA-CAJ RAHOVEC
Prislan je le v plom-biranih paketih.
APOTEKA Mr. L. RAHOVEC LJUBLJANA KONGRESNI TRG
Reg. br. 76 od 5. febr. 1935.

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Ponedeljek, 15. aprila: katoličani Bazilisa, Helena.
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Pesem pomladi (Rihard Tauber).
Kino Ideal: Kraljica noči.
Kino Dvor: Pat in Patachon kot potuh-njenca.
ZKD: »Pot v življenje« ob 14.15 v Matici.
Kino Šiška: Krik sveta.
Koncert »Trboveljskih slavčkov« ob 20. v Unionu.
Predavanje g. Bratka Krefta o praških gledališčih ob 20.15 v vrtni dvorani »Zvezdec«.
Društvo »Tabore«: Občni zbor ob 19.30 v keminski predavalnici na realki.
DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Zdravilišče Radio Therna, Laško

Radioaktivne termalne kopeli (37.5° Celzija). Najučinkovitejše zdravljenje vseh vrst revmatičnih obolenj, ženskih bolezni, arterioskleroze itd.

Odprto skozi vse leto

V predseziju do 15. junija izredno nizkane cene. Pavsalna penzija za 10 dni 600 Din, za 20 dni 1100 Din. V pavsalni penziji je vračunana soba, štirikrat dnevno prvovrstna hrana, kopeli, zdravniška preiskava in vse takse. — Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča.

Naše gledališče

DRAMA.
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 15. aprila: zaprto.
Torek, 16. aprila: Malomeščani. Gostova-nje v Celju.
Sreda, 17. aprila: Malomeščani. Red Sreda.
OPERA.
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 15. aprila: zaprto.
Torek, 16. aprila: Jenufa. Red C.
Sreda, 17. aprila: zaprto.
Četrtek, 18. aprila: zaprto.
Petek, 19. aprila: ob 18. uri Parsifal. Izven.

16. t. m. v torek se poje Janačko-va opera »Jenufa« z go. Thierryjevo, ki se je vrnila z daljšega bolezenskega dopusta, v vlogi cerkovnice in go. Gjungenac v naslovni partiji. Opera je eno naj-učinkovitejših čeških del in je našla pot na vse svetovne odre. Režiser: g. Ciril Debevec, dirigent: g. ravnatelj Polič.

Velika Wagnerjeva opera »Parsi-fal«, katere delanje se godi na veliki pe-tek, se bo izvajala 19. t. m. ob 18. v glavnih vlogah ga. Thierryjeva ter gg.: Marček, Betetto, Primožič itd. Wagner-jeva močna in genijalna glasba je ustvarila elementarno in neumrljivo umetnino. Predstavo vodi ravnatelj Polič, ki je po-stavil delo muzikalno in režijsko na oder. Pri predstavi sodeluje pomnožen zbor in orkester. Zaradi izredne dožinje ope-re je pričetek predstave ob 18. uri.

Naš najlepši avtobus

Ljubljana, 15. aprila. Pri nas nimamo velikih modernih in udobnih avtobusov, ki bi lahko z njimi pri-rejeli izlete tudi v inozemstvo, da bi nam ne bilo nerodno in mučno pokazati se tu-jcem. Ta nedostatek je postajal čim dalje bolj občutljiv in končno se je naša Zveza za tujski promet odločila odstraniti ga. Pomagala je avtopodjetniku g. Joštu, da je nabavil krasen 20-sedežen avtobus »Chevrolet«, ki so pa opremo zanj izdelali doma. Z novim avtobusom bo zapolnjena obutna vrzel v našem tujskem prometu, z njim se bomo lahko pokazali tudi v tu-jem svetu, saj prav nič ne zaostaja za modernimi avtobusi drugih držav, kjer je avtobusni promet mnogo bolj razvit ka-kor pri nas.

Včeraj je priredila Zveza za tujski pro-met poskusno vožnjo z novim avtobusom, ki bo rezerviran za Zvezo, da bo lahko z njim prirejala daljše izlete po naši državi in v inozemstvo. Izleta so se udeležili funkcionarji Zveze na čelu s predsedni-kom g. Pintarjem in tajnikom g. Vala-škom, dalje novinarji in še nekaj povab-ljenih gostov. Pot jih je vodila iz Ljub-ljane preko Trojan in Celja v Rimske To-plice, kjer so izletniki obdvali, potem so se pa odpeljali preko Save preko Rajhenburga v Sevnico. Po kratkem počitku so na-da-ljevali pot preko Mokronoga in Trebnjega nazaj v Ljubljano. Okrog 300 km dolgo pot je prevozil novi avtobus brez najmanj-šega defekta gladko in varno. Velika nje-gova prednost je v tem, da reže ovirke brez običajnega premetavanja in poska-kovanja zadnjega konca. Zunaj in znotraj je avtobus naravnost razkošen, da smo lahko ponosni nanj.

Radioprogram

Torek, 16. aprila.

11.00: Solška ura: Velikonočni običaji. Vrsta zvočnih slik — izvaja radijski zvočni studio. 12.00: Po polju že rože cvetejo (narodne na ploščah). 12.50: Poročila. 13.00: Čas, Saloma pleše (pisače). 18.00: Otroški kotiček: Cveticke govore. 18.20: Higijena kmetskega otroka. 18.40: Nemščina. 19.10: Radijske motnje. 19.30: Nac. ura. 20.00: Volilno in politično pu-čilo. 20.10: Čas, jedilni list, program za sredo. 20.25: Chopinov večer. Klaviro solo. 21.30: Čas poročila. 21.50: Slovenske na-rodne z orkestrom. 22.30: Angieske pio-šče.

Ljubezen cigana

Smrt vrlega Sokola

Zagorje, 15. aprila. V soboto zvečer smo prešli kratko in žalostno vest, da je v ljubljanski bolnici umrl po težki in kompleksni operaciji starosta zagorskega Sokola br. Ferdo Poljšak. Šele pred štirimi dnevi je šel iskati leka svoji bolezni v Ljubljano, odkoder so ga na mrtvega prepeljali domov.

Pokojni Ferdo Poljšak je bil rojen leta 1875 v Zagorju. Že kot mlad fant se je navdušil za Sokola in bil že med njegovimi ustanovitelji. Sokolstvo se je kljub številnim nasprotnikom, zlasti pa nemčurjem, ki jim je bilo mlado društvo trn v peti, krepko razvijalo in 17. maja l. 1891 je raz-vilo prapor. Kunovala je ga. Marija Med-vedova, kot tovariša pa sta bila Franjo Poljšak in Micika Müllerjeva. L. 1897 je bil prvi sestanek glede zgraditve lastnega doma, za kar se je poleg drugih najbolj zavzemal takratni tajnik Ferdo Poljšak. Nekaj let pozneje, v oktobru 1908, je bil izvoljen gradbeni odsek 12 članov s pred-sednikom Poljšakom, ki je tudi že predlo-žil načrt doma. Še isto leto je bila ponosa stavba Sokolskega doma pod streho, kar je bila nemala zasluga pokojnega staro-ste, čigar delovanje je bilo tesno povezano z razvojem sokolstva v Zagorju. Že med vojno je bil izvoljen za starosta Sokola v Zagorju in je bil društvo na čelu 18 let do svoje smrti. Pokojni se je aglino udeležo-val tudi v drugih organizacijah in je bil član Posojilnice.

Odličnega Sokola sprememo na njegovi zadnji poti v torek ob 16. iz Sokolskega doma na župno pokopališče. Blag mu spo-min, preostalih naše iskreno sožalje!

SPORT

— Razpis tekme v slalomu na Zelenici. Sportni klub v Trzinu razpisuje na 22. t. m. (velikonočni ponedeljek) tradicionalno medkulsko tekmo v slalomu na Zelenici za prehodni pokal g. dr. Gerharda Guck-lerja. Tekmuje lahko vsak član, verificiran v JZSS, ter se vrši tekma po pravilniku slednjega. Prijave sprejema SK Trzin ali eno uro pred startom v koči na Zelenici tehnični funkcionar. Start ob 13. uri. Razglasitev rezultata ob 17. uri v hotelu Pošta v Trzinu. Prijavnina 5 Din, kavelja za številke 5 Din. Pokal preide v predhod-no posest onega kluba, katerega ekipa treh članov doseže najboljši čas, in sicer v treh zaporednih vsakoletnih tekmovaljih ali petkrat v presledkih. Doslej je iz dveh zaporednih tekmovalj pokal v posesti SK Trzica. Tekma je razpisana — kot posled-nja — v tej disciplini zaradi tega, da se pokažejo vse tehnične sposobnosti, pridob-ijene v letošnji zimski sezoni. Snežne raz-mere na Zelenici so prav dobre, tako se bo tekma izvršila v vseh ozirih brezhibno.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9¼ uri zvečer

Loreta Joung

v filmu

Kraljica noči

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10.— Din

Revnejši obrtniki in velesajem

Revnejšim obrtnikom je omogočena ude-ležba na letošnjem spomladanskem ve-le-sajmu v Ljubljani na razstavnem prostoru, ki ga je za udeležbo male obrti izpo-slovala pri ravnateljstvu velesajma banska uprava, referat za pospeševanje obrti. Obrtniki, ki nameravajo razstaviti na tem prostoru, naj pripiše svojo udeležbo najkasneje do 10. maja t. l. pri kr. banski upravi, referatu za pospeševanje obrta v Ljubljani. Književna ul. 9. kjer dobe tudi vse podrobne informacije.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

DANES OB 4. 7.15 in 9.15 VELIKA PREMIERA VELEFILMA

PESEM POMLADI

v katerem poje slavnj tenor

RICHARD TAUBER

Glasba: FRAN SCHUBERT

Sodeluje:

DUNAJSKI DEČJI ZBOR.

Rezervirajte vstopnice!

DNEVNE VESTI

— Odlikovanje češkoslovaškega pisatelja. Z redom Sv. Save IV. stopnje je odlikovan pisatelj iz Prage Jaromir John.

— Kongres Zveze JČ lige v Zagrebu. Kongres Zveze jugoslovenske - češkoslovaških lig bo letos v Zagrebu. Zagrebška liga bo pripravila vse potrebno za sprejem gostov. Zagreb dobi v doglednem času češkoslovaški Narodni dom, za katerega je dala brezplačno zemljišče mestna občina. Načrti so že pripravljeni in tudi posojilo pri Državni hipotekarni banki je že dovoljeno.

— Občni zbor beogradske sekcije JNU. Včeraj so zborovali beogradske novinarje. Podporni fond beogradske sekcije JNU je dosegel že 4.311.818.08 Din. Večina tega denarja je šla za Novinarski dom. Beogradske novinarje zadnja leta marljivo in uspešno delajo za zboljšanje svojega ekonomskega položaja. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dosedanj predstnik g. Dobroslav Kuzmič.

— Velika manifestacija naših avtomobilistov. Včeraj so priredili naši avtomobilisti v Beogradu veliko manifestacijo, da izrazijo svoje veselje nad znižanjem odnosno ukinitvijo takse na avtomobile. 500 avtomobilov v koloni po dva in dva, 100 motociklov, na koncu pa še 20 težkih tovornih avtomobilov in 10 novih avtomobilov se je pomikalo po glavnih beograjskih ulicah. Posebna delegacija se je zglasila pri predsedniku vlade in mu izrekla zahvalo za ojačanje motorizacije našega prometa in za pospeševanje tujeskega prometa v naši državi. Delegacija se je zglasila tudi pri finančnem ministru dr. Stojadinoviću in se mu v imenu avtomobilistov zahvalila, da je pristal na znižanje bremen, ki so tako težila naš avtomobilizem, da o kakem napredku ni bilo govora.

— Tudi Dubrovnik dobi zračno zvezo. V Dubrovnik prispeje do zborovanih družbe Aero France Edvar Zamboni, da uredi vse potrebno glede otvoritve zračne proge med Dubrovnikom in zunanjim svetom. Velika bi bila zlasti zračna zveza z Južno Ameriko.

PROIZVOD: «UNION», ZAGREB

— Zagreb najdražje mesto v Jugoslaviji. V soboto zvečer so zborovali v Zagrebu državni namestniki, organizirani v svoji Nabavljalni zadrugi. V debati so vsi govorniki naglašali, da je Zagreb najdražje mesto v Jugoslaviji.

— Umetnostna razstava »Naše morje«. Jadranska straža priredi letos od 5.—16. septembra v Ljubljani veliko jadransko razstavo takega obsega in polnosti, kakor jo v naši državi še ni bilo. V okviru te razstave bo prirejena tudi razstava umetnin jugoslovenskih likovnih umetnikov pod geslom »Naše morje«. Razstave, ki bo nameščena v okusnem paviljonu, se lahko udeležijo vsi jugoslovenski likovni umetniki. Motivi morajo biti z Jadrana ali iz pomorskega in daljinskega življenja. Posebna žirija bo pripustila izbrana dela na razstavo. Prijave naj se pošljejo najpозneje do 15. julija t. l. na Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani. Število, ime in format prijaviteljev umetnin (slik, grafik) mora biti točno označeno. Slike morajo biti v okvirju. Stroške za dovoz umetnin nosi razstavljalac sam, odvoz po železnici je brezplačen. Željeno je, da se umetniki prijavijo čim prej, ker zna pozneje pritrjevati prostora.

— Družba sv. Cirila in Metoda se obrača tem potom na vse mnogostevne prijatelje in znance blagopokojnega trnovskega župnika g. Iv. Vrhovnika, da blagovoljivo pošlji vsa ona privatna pisma, ki so jih od njega prejeli, družbi. CM družba bi rada zbrala po možnosti to korespondenco, da jo da v svrhu objave v pregled strokovnjaku.

— Nov grob. Včeraj je po dolgem in mučnem trpljenju za vedno zatihnil oči g. Jernej Bajželj, kontrolor Hranilnice dravske banovine in upravitelj hiš pokojniškega sklada. Pokojnik je pred leti bolehal na žolcu, pozneje se mu je povrnilo zdravje, a nedavno ga je zavrata bolezen znova priklenila na bolniško posteljo in zdaj ji je podlegel, star komaj 45 let. Pokojnik je bil vreden in vzoren uradnik, v občevanju simpatičen, koncilijanten mož. Pokojnik je bil dolga leta predsednik krajevne organizacije vojnih invalidov v Ljubljani in član uprave Invalidske zadruge. Za njim žalujejo soproga gospa Zinka rojena Milač in hčerka Iva, mati, več bratov in sester. Pogreb bo v sredo ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin, prizadeži rodni naši iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Rogaske Slatini in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 23, v Splitu 18, v

Zagrebu 16, v Ljubljani 13,6, v Mariboru 12,2, v Rogaske Slatini 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,6, temperatura je znašala 4,4.

— Dve hudi nesreči. Na Viču 113 se je včeraj težko ponesrečil 20-letni sodarski pomočnik Lado Mohar. Težak sod mu je padel na desno roko in mu jo skoraj popolnoma zmečkal. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico. — Druga žrtev nesreče je postal 57-letni posestnik Anton Hočvar iz Hrušice, ki ga je včeraj doma bik v hlevu pritisnil k steni tako močno, da mu je vdrl prsni koš in zlomil levo roko. Hočvarjevo stanje je resno.

— Hči ubila očeta in ga zakopala na vrtu. Pri vasi Lakošnica blizu Leskoveca so našli te dni na hribu na kol natakano človeško glavo. Na glavi je bila natakana šajkača, v njej pa pismo s sliko ubitega človeka. Preiskava je došla, da gre za Nikolo Joviča, ki sta ga ubila njegova hči Rozka in njen prireznik Boro Cvetkovič. Ubitemu sta odrezala glavo in jo nataknila na kol, trup sta pa zakopala na vrtu.

— Po 21 letih se je vrnil iz Rusije. V začetku vojne je bil ujet na ruskem bojišču kmet Mato Sulik iz Domanoviča v Hercegovini. Zdaj se je mož vrnil iz Rusije, pripeljal je s seboj ženo in dva otroka.

Vremenski preroki

napovedujejo za velikonočne praznike najlepše vreme. Ker izide »Slovenski Narod« v zelo povečani nakladi in posebno pester, bodo zlasti velikonočni oglasi naših gostilničarjev imeli velik uspeh. Opozorite torej Ljubljance na svoje gostilniško podjetje, ker vam bo naš inšert pripeljal mnogo gostov. Oglase sprejema uprava do dne 19. aprila do 18. ure.

Iz Ljubljane

— Iz K ureditvi Marjinega trga. Čez noč so zrasle ob Prešernovem spomeniku tri vitke breze, kar marsikomu, ki si je že pridobil domovinsko pravico ob Prešernu, ni šlo v glavo. Včeraj so ljudje otipavali breze, ker niso mogli verjeti, da so pristne. Ko so urejevali lani Marjin trg, so pripravili tudi prostor za nasaditev dreves. Po prvotnem načrtu bi bilo na trgu mnogo več zelenja, v interesu prometa pa je, da je trg čim bolj pregleden. Zato so nasadili drevesa samo tik ob spomeniku. Zakrivala bodo ozadje spomenika od strani, da se bo nudil prijetnejši pogled ob Miklošičeve ceste. Na prestavljanje spomenika zdaj več nihče ne misli.

— Iz Kamnite klopi bi bile potrebne v naših parkih. Zdaj imamo napol železne, lesene in tudi delno betonirane klopi. Same lesene niso skoraj nikjer leto dni cele. V tiholetnem gozdu so vedno polomljene, pa tudi na Prulah pred šolo vsako pomlad postavljajo nove. Letos so zopet vse razbite. Dobra ideja je bila, da so lani začeli betonirati klopi, ki so jih postavili na Gradu in na Mirju; tudi te klopi, čeprav so izredno masivne, so že skušali naši udomačeni dijakvi (odnosno domači) prevrati in razbijati in se kaže potreba po kamnitih, iz žive skale sekanih klopih. Morda bomo izumili kakšno izredno trdo zlitino, ki jo bomo uporabljali samo za izdelovanje klopi.

Še na veliki petek

opoldan primene obleke v kemično čiščenje, barvanje, plisanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do praznikov

TOVARNA JOS. REICH

— Iz Danes ob 20. uri vsi v unioneško dvorano, kjer se bo vršil koncert najboljšega mladinskega zbora »Trboveljski slavček« pod vodstvom dirigenta Avgusta Suligoja. Spored je naslednji: I. Matetič: Čače moj, Grbec: Jezusu puščalki, Adamič: Venček slov. narodnih pesmi. Tiri, tiri tinje (mladinski zbor a capella). II. Adamič: V Korotan, Uspavanka in Vesela pesem. Poje mala solistka Rezika Koritnikova, pri klavirju dr. Danilo Švara. III. Adamič: Ciganska, Ah, zvonilo, Dudačkajki, Sestrica (s sopran solo, mladinski zbor s spremljevanjem klavirja). IV. Adamič: Novoletna kolednica (moški zbor, dva kvarteta). Mlada mi je draga (moški zbor s bariton solo), Jezus na Sveti gori (mladinski in moški zbor). Vstopnice v Matični knjigarni in od pol 8. dalje v veži pred Unionom.

— Iz Češki pevski zbor v Ljubljani. V soboto dne 27. t. m. bo koncertiral prvič v Ljubljani češki moški zbor OPUS iz Brna. OPUS je okrajšava za celotni naslov Zbor prijateljev umetnega petja. Zbor OPUS priredi te dni celo koncertno turnejo po Jugoslaviji in k sklepu koncerta v Ljubljani. Na zbor, ki uživa v domovini dober sloves, že danes opozarjamo. Vse podrobnosti sledi.

— Iz Predavanje o praških gledališčih. Drevo ob 20.15 bo predaval v vrtni dvorani »Zvezde« režiser Bratko Kreft o

praških gledališčih. Predavanje priredi v čisto svojih kulturno propagandnih predvzaj tukajšnja Jugoslovensko - češko-slovaška liga.

— Iz Neverjetno se znižane cene damskemu in moškemu perilu, samovarnicam, nogavicam itd. pri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22 in Poljanska cesta 1 (Peglezen).

— Iz Društvo »Tabor«. Društveni redni občni zbor bo drevo ob pol 19. uri v kemični predavalnici na realni. K polnoštevni udeležbi vabi odbor.

ZOBOZDRAVNIK

DR. JOS. TAVČAR

NEBOTICNIK TELEFON 33-93

ordinira od 24. aprila do 1. septembra

od 7. do 12. in od 4. do 7.

V četrtih in sobotah popoldne ne ordinira

— Iz Srajce, modne in sportne, kravate, naramnice, žepne robce, rokavice in nogavice kupite najbolje pri MILOŠ KARNIČNIK, Stari trg 8.

Iz Celja

— c Drevo ob osmih se bo pričel v Mestnem gledališču pestr večer solopie-salke in subreke gde. Vali Smerkoljeve ter znanega pianista Celjana g. Otona Vondračka. Na sporedu so pesmi soli, scene iz operet s plesom in petjem, klavirski soli, koncertna jazz glasba na klavirju in kot novost jazz na dveh klavirjih. Za prireditev vlada veliko zanimanje.

— c Ljubljanska drama bo uprizorila v torkel dne 9. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču uspešno komedijo Bratka Krefta »Malomeščani« v avtorjevi režiji. Predstava je za abonma. Neabonenti dobe še nekaj vstopnic v predprodaji v knjigarni »Domovini«.

— c Moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju sta imeli v petek zvečer občni zbor, ki ga je vodil predsednik moške podružnice g. dr. J. Bavdek. Soglasno sta bila izvoljena dosedanja agila odbora obeh podružnic z nekaterimi dopolnitvami.

— c V celjski bolnici je umrla v petek dveletna Ljudmila Slovaška, hčerka dinarice iz Bežine pri Konjicah.

— c Atletik : SK Hrastnik 7:1 (3:0). V nedeljo dopoldne je bila na igrišču pri »Skalni kleti« ob prisotnosti 200 gledalcev prijateljska tekma med obema kluboma, v kateri so Atletiki zasluženo zmagali. Atletiki so nudili zadovoljivo tehniko in kombinacijsko igro ter so bili ves čas v premoči. Gostje so igrali mnogo slabše nego na zadnji tekmi s SK Celjem, bili so neodločeni in brez pravega starta. Goli za Atletike so padli v 4. 14. in 16. minuti prvega ter v 7. 13. 32. in 34. minuti drugega polčasa, častni gol za SK Hrastnik pa v 33. minuti drugega polčasa. Dva gola za Atletike sta rezultirala iz enajstmetrov. Koti 9:4 za Atletike. Sodil je sodniški kandidat g. Kreil preveč ležerno in je med drugim spregledal dve enajstmetrovki proti Atletikom.

— c Čakovečki SK : SK Celje 2:0 (2:0). V nedeljo popoldne je gostoval Čakovečki SK v Celju in odigral podsežno prvenstveno tekmo s SK Celjem in zaslužen zmagal. Tekma je bila precej živahna. Čakovečani so nudili dobro tehniko in kombinacijsko igro, Celjani pa so igrali raztrgano, neodločno in so napravili vtis običajnega drugorazrednega moštva. Najslabši igralec celjskega moštva je bil Fr. Gobec. Celjska obramba je bila dobra. Gole za Čakovečki SK sta zabila Megla v 1. in Hrebek v 3. minuti prvega polčasa. Koti 5:4 za goste. Tekmo je sodil s. e. g. Ramovš iz Ljubljane objektivno, a prestrgo. Gola, ki so ga zabili Celjani v 7. minuti prvega polčasa, ni priznal, čeprav je bil regularen. Tekmi je prisostvovalo 500 gledalcev. V predtekmi je mladina SK Celja porabila rezervno SK Celja v razmerju 7:2 (3:1).

— c Vlom na Lavi. Po polnoči od sobote na nedeljo je bil izvršen drzen vlom v gostilno g. Draga Naprudnika na Lavi štev. 4 pri Celju. Neznani storilec se je splazil čez ograjo na dvorišče, tam pobral lesen drog in razbil šipo na vežnih vratih. Ker vrat kljub temu ni mogel odpreti, je z drogom odstranil križe na oknu shrambe ter se nato splazil skozi shrambo in kuhinjo v gostilno. Tam je ukradel iz nezaklenjenega pisalne mize Din 1009,75, s točilne mize pa za 40 Din jestvin in iz shrambe še 3 in pol litrski lonec z mlekom.

Z Jesenic

— Prvenstvena nogometna tekma. V nedeljo 14. t. m. se je vršila na igrišču »Bratstva« prvenstvena nogometna tekma, na kateri je nastopilo I. moštvo »Bratstva« proti lankoletnemu nogometnemu prvaku Gorenjske SK Korotanu iz Kranja. Tekma je končala z nepričakovano visoko zmago »Korotana« v razmerju 7:1. V prvem polčasu so gostje kar šestkrat potresli mrežo domačinov, ne da bi slednji zabili kak gol, a v drugem polčasu je igra končala neodločeno z rezultatom 1:1. Pri domačinih se je opazilo, da so letos malo ali nič imeli opravka z žogo, zato je bil rezultat tak, da je presenetil vse. Igralci so bili mokro in spolzko, kar je precej vplivalo na potek igre, ki je bila sicer precej zanimiva. Publike je bilo z ozirom na zelo slabo vreme precej, slasti mnogo je bilo prijateljev nogometa iz Kranja, ki so vzpodbujali svoje igrače. Sodil je gospod Jordan iz Ljubljane, ki pa situacije ni imel popolnoma v oblasti.

— Vlom v kapelico. V noči od petka na soboto sta vlomila dva klateža v malo kapelico, ki stoji ob mostu preko Save. Gospa Klinarjeva, ki je šla ob 23. uri po opravkih v mesto, je opazila dva mlada človeka, ki sta imela opravka z nabiralnikom. Ko pa sta jo zagledala, sta v naglici pobrala, kar sta mogla in jo odkurila v noč. Pobrala sta in nabiralnika ves drobit, pustila sta le dva dinarja, ki ju v naglici nieta utegnla vzeti. Vlomilca sta morala poznati razmere, da sta mogla na prometnem kraju in v jasni noči ter pri dobri elektrini razsvetljavi nemoteno vlomiti.

Slovenske gorice v literaturi

Predavanje urednika B. Borka pod okriljem Društva prijateljev Slovenskih goric

Ljubljana, 15. aprila.

Kdor je vsaj nekoliko spoznal Slovenske gorice, se je najprej začudil, zakaj se tako malo govori o njih, zakaj so tako malo znane izven svojih mej in zakaj nihče ne spozna njihovega posebnega gospodarskega pomena, kakor ne sprevidi njihovih posebnih potreb in se ne zaveda dovolj, da so na mej. Zato bi bilo res razumljivo, ako bi se končno ne združili resnični prijatelji Slovenskih goric, njihovi sinovi, v skupnem čustvu in zavesti, da je treba mnogo bolj misliti na našo najlepšo obodno pokrajino, da so ji potrebni pravi prijatelji in ne le intimni oboževalci. Društvo prijateljev Slovenskih goric išče načine, kako bi sbrudilo čim večje zanimanje za težnje in značaj lepe pokrajine. Propaganda je dober način, zlasti še, če ni le zgolj reklama, temveč, če sloni na upravičeni podlagi. Pozdraviti je treba, da je društvo posvetilo tako lep večer Slovenskim goricam v soboto, ko je predaval esejist B. Borko o naslovnem predmetu. Velika kletna dvorana v Metropoli sicer ni bila polna, kar bi prireditev nedvomno zaslužila, toda izkazalo se je, da se budi zanimanje za društveno delo in Slovenske gorice.

Predavatelj se je lotil doslej neobdelanega predmeta. Sicer se ni mogel spuščati v podrobnosti in globine, če zaradi temo odmerjenega časa in značaja prireditve, saj ni bil literarni večer, vendar nam je odkril toliko novega ter osvetlil marsikaj, za našo literarno zgodovino zelo važnega. Predavanje bo vsekakor moralo iziti v celoti v tej ali oni reviji. V glavnem je odgovoril na zelo zanimivo vprašanje, zakaj Slovenske gorice niso dale več umetnikov, pesnikov, slikarjev, glasbenikov, ko izhaja iz njih dolga vrsta pomembnih intelektualcev. Odgovor preseneča po svoji prepričljivosti in enostavnosti in obsega hkrati bistvo vprašanja, ki bi se ob njem morali še zdaj pogosto zamisliti prijatelji Slovenskih goric in naše zemlje sploh. Slovenske gorice so periferia slovaška pokrajina, zato so se dokaj pozno priključile središču; panonski Slovenci so pisali v svojem narečju, ki ni imelo bodočnosti. Vraz je spoznal, da v svojem narečju ne more mnogo doseči, a središčni govor, ki je v njem Prešeren izobilnoval svoje nesmrtno umotvoro, mu je delal težave, zato ni čuda, da je postal »Uskok«, ker je stnil v litrščini bodočo literarno skupnost vsega slovaškega juga. Ako gledamo iz tega vidika na Vraza, bomo vedeli drugače vrednotiti njegovo delo. Predavateljeva zasluga je, da je opozoril na čenitelji, ki so ga doslej skoraj dosledno prezirali raziskovalci naše literarne tradicije, namreč na tragedijo ustvarjalca malega naroda na robu svoje tesne domovine v času narodnega prebujanja. Prav tako odločujoče je bilo, da Slovenske gorice niso dale več umetnikov pozneje, ko so se že vdaniile v slovensko jezikovno kulturno ediničo, ki se je začela pogumno boriti za priznanje svojih narodnih pravic, da je Dunaj s pomočjo Gradca začel pomemčevati obrobne slovenske pokrajine.

Predavatelj je nadalje obravnaval v obrisih delo pesnikov in pisateljev, ki so jih rodile, in onih, ki so jih navdahnile Slovenske gorice. Toliko pesnikov in pisateljev so dale našemu slovstvu, da ne morejo veljati za literarno nerodovito pokrajino. Na to, da ni med njimi večjih ustvarjalcev, se ne smemo preveč aklicevati, kajti nemara pravi umetnik Slovenskih goric šele pride. Kot največje slovaškega umetnika Slovenskih goric prejšnjega stoletja je predavatelj ocenil Vraza in se je pri njem nekoliko dalje pomudil. Zaustavil se je tudi nekoliko bolj pri Meškovem delu. Meško pomeni za slovenske gorice toliko, kakor Jurčič za Dolenjsko. Po vojni se je literarni krog Slovenskih goric zelo razširil. Predavatelj je zajel v lepo zaokrožen obris vse pomembnejše glaslice lepot in posebnosti Slovenskih goric do najnovejšega časa; podal je popoln pregled ter je njegovo delo še tem več vredno, ker ni prezrl niti najmlajših pesnikov.

Predavanja so se udeležili mnogi znani inteligenti, da med njimi omenimo samo prorektorja dr. Slavčiča, ki so pač znali najbolje ceniti predavateljevo teht-

no delo, zato njihovo odobravanje pomeni dovolj. Drugi del večera je bil prav tako prijeten, kakor je bil prvi lep. Konservator Drago Burger je zapel več lepih pesmi, nakar so zapeli še Prieki sami in tudi sicer so pokazali svoj ognjevit temperament.

PRIDE!

Ljubezen cigana

Iz Maribora

— Zopet uspeh harmonikarjev PRK. V soboto zvečer so se mali harmonikarji pomladka Rdečega križa odzvali povabilu mornariške sekcije JS in nastopili na družabnem večeru v spodnjih prostorih Kazine. Slikovite narodne noše, ljubko in neprisliljeno obnašanje in povsem dovršeno igranje ter petje malčkov je povzročilo viharno odobravanje in navdušenje se je z vsako točko le še stopnjevalo. Naši mladi dobrotniki so si namah osvojili ljubezen vseh v dvorani. Priznanje harmonikarjem PRK in njihovem neumornemu vodji g. Vilku Sušteršiču!

— »Usoda slovaške vzajemnosti.« O tej zanimivi temi bo nocoj predaval odlični ruski učenjak g. univ. prof. dr. E. Spektorski iz Ljubljane. Temu predavanju v Ljudski univerzi bodo sledile običajne velikončne počitnice.

— Pred magistratnim ravnateljem se je ustrelil. V soboto popoldne se je kakor blisk razširila po mestu vest, da se je v sobi magistratnega ravnatelja g. Rodolfa ustrelil uslužbenec ljubljanskega veleposla invalid Klemen Jesenko. Obupanec se je zahvalil g. ravnatelju za naklonjenost, mu stisnil desnico ter si takoj nato pogrnal kroglo v srce. Nasrečje je med prevozom v bolnico izdihnil. Kaj je gnalo Jesenka v tako tragično smrt, še ni dognano.

— Sorlijevi »Blodni ognji« zadnjič in po znižanih cenah. Sorlijeva drama iz današnjih dni, ki je prinesla v sodobno slovensko dramatik tako prijetno izpremembo, pojde v torkel 16. t. m. zadnjič čez mariborski oder.

— »Prebrisani amori« je naslov izvirni glasbeni noviteti, ki jo je uglasbil in napisal režiser mariborskega gledališča Pavel Razberger. Muzikalno je to delo prav pristočno melodijozno, vsebinsko pa opremljeno z vedrim humorjem. Režija je Kovčeva, nastopijo Udovičeva, Barbičeva, Dragutinovičeva, Sanein, P. Kovčič, Grom, Verdonik, Harastović, Nakrst, Furijan in Blaž. Premiera bo za veliko noč.

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Samo še danes ob 4., 7. in 9. uri

Pat in Patachon

Pat in Patachon kot Potuhnjenca

Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

Iz Metlike

— Osebnost. Splošno priljubljeni metliški župnik g. Gregor Cerar, proš nemškega viteškega reda, je premeščen v Veliko Nedeljo. Za župnega upravitelja v Metliki je imenovan g. dr. Dostal Stanko, ki je prišel v četrtek in prevzel svoje posle.

— Žalna komemoracija. Metliška Strelska družina je v torkel na polletnico marsejske tragedije priredila na trgu pred šolo žalno komemoracijo. Še pred osmo uro se je poleg zastopnikov oblasti, ustanov in društev zbrala ogromna množica meščanstva, ki je molče pričakovala začetek pigetne svečanosti. Mestna godba je zaigrala Beethovnovo in Pahorjevo žalno koračnico, nakar je predsednik Strelske družine nagovoril ljudstvo in ga ponovno spomnil na oporoko velikega kralja. Po komemoraciji je godba zaigrala še državno himno nakar se je množica tiho razšla.

Po daljši mučni bolezni je gospod

Baiželj Jernej

hranilnični kontrolor in upravitelj hiš hran. Pok. sklada

dne 14. aprila t. l. umrl.

Pogreb bo v sredo, dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice Splošne bolnice v Ljubljani.

Pokojnik se je pridobil za 16 letno vestno in vzorno službovanje časten in trajen spomin.

Ljubljana, dne 15. aprila 1935.

Hranilnica dravske banovine, Ljubljana

Georgij Šilin:

Počasna smrt

Roman.

„Nič ni, da se ne bo več obračal. Delo se mu je, da pojde tako hitreje. Tako je hodil dolgo, slednjič se pa ni mogel več premagati in obrnil se je v tadi, da naselbine gobavcev ne bo več videl. Toda videl jo je še vedno, samo sarako so bile postale manjše. Romaški se je zopet zahotelo jesti. Sedel je in zopet razvezal culico, potem se je obul n hitel naprej s trdnim sklepom, da se ne bo več obrnil, niti počival, dokler ne zagleda pred seboj mesta. Pa se je kmalu zopet ustavil in sedel. Glava se mu je kar sama obrnila nazaj. Naselbina gobavcev je bila izginila. Romaška se je naenkrat začutil zapuščenega in osamljenega. Na jok mu je šlo zato, ker se je bila naselbina skrila, pa se je spomnil, da jekajo samo majhni otroci, kakor je Andruška, in tako je sklenil nadaljevati pot.“

Tako je hodil Romaška vse do večera, a skrivnostno mesto je bilo kakor da se je udilo v zemljo tam, kjer se nebosklon dotika zemlje. Romaški se je celo naenkrat zazdelo, da sploh ni nobenega mesta na svetu in da je vse privoedovanje o mestih prazno besedičenje. Začel je dvomiti o uspehu svoje poti in zatožilo se mu je po domu. Domov je bilo pa zdaj daleč. Vračati se, ko se je že bližala noč, to ni imelo nobenega pomena. No, bolje bo nadaljevati pot. Mesto se mora prav kmalu prikazati.

Romaško so bolele noge, vse telo ga je bolelo bodisi od čirov, ki so se začeli odpirati, ali pa od česa drugega. Videč to, je Romaška razmišljal, pa sam ni vedel o čem, da-li o mestu ali o domu. Hoditi se mu ni hotelo več.

Tisti hip je zaropotal na cesti voz. Bila je zdravnikova kočija, v kateri je sedel Turkejev. Kočijaž je opazil Romaško in ustavil. Romaško je bilo sram, ja so ga opazili. Tega srečanja se ni nikakor ni nadejal. Z njim ni računal. Obrnil se je v drugo stran, ko so se kočiji ustavili skoraj tik ob njem.

— Kod pa hodiš, fant? — je vprašal zdravnik. — Saj si vendar iz naselbine, mar ne?

— Naš je, — je pritrdil kočijaž. — Pitejkinov fantič. Kako to, da so te pustili od doma? — se je začudil zdravnik.

— Sam sem odšel, — je odgovoril Romaška.

— Sam? Kam si pa namenjen?

— V mesto.

— V mesto?

Oči doktorja Turkejeva so se obrnile h kočijažu, potem pa k Romaški, in videti je bilo, da Turkejev fantiču ne verjame.

— Kaj pa hočeš početi v mestu? No, veste, to je pa že od sile, — je zagodrnjal zdravnik tako, kakor da ima pred seboj celo gručo poslušalcev.

Romaška je stal ob cesti in ogledoval

val ujeto kobilico. Delal se je, kakor da se ga vsa zadeva prav nič ne tiče, kakor da ga zanima samo eno: zakaj se kobilica še premika, ko nima več kril in nog?

— Ne, fante, kar prisedi... Sedi in odpeljemo se. Tega bi ne smel storiti. Za to te bo treba naščikati.

Romaška je molče in pokorno zlezel v kočijo.

XV.

OTROCI

Odkar je bil zadnjič izgnan z dvora zdravih, je zavzel Romaška napram tej polovici naselbine sovražno stališče. Bele hišice in ljudje v plačih, da, celo krasne rože na gredicah so se mu zdele hladne in puste, kakor da se v vsem tem skriva nekaj zlovesčega.

Vse, kar je bilo v zvezi z dvorom zdravih, je zdaj Romaško jezilo in dražilo. Ko je pretepel Ljubočko Utukino, ga je mati naščikala v trdnem prepričanju, da je postal njen sinko preveč razposajen. Ni ji bil znan pravi vzrok, ki je napotil Romaško, da je pretepel deklico.

Proti splošnim pravilom je lahko Ljubočka nemoteno hodila na dvor zdravih. Puščali so jo tja zato, ker je bila edini zdravi otrok dvora bolnih, če ne računamo Ariše Anfenogenove, ki je bila rojena šele pred letom dni in ki ni kazala še nobenih znakov gobavosti.

Ljubočko so imeli enako radi tu in tam, radi so jo imeli zaradi njene živahnosti, zaradi njenega čistega, čednega obraza in pa zato, ker je bila zdrava.

Fjodor in Avdotja Utukina sta imela dve hčerki: šestletno Ljubočko in štiri letno Njuročko. Njuročka je bila bolna, njen obrazek je bil pokrit s temnimi lisami in morda zato, ker je bila gobava, je roditelja nista imela tako rada, kakor starejšo hčerko. Ljubočko sta roditelja ljubila iz vsega srca. Mati ji je stregla, kar je le mogla. Ljubočka je bila doma središče pozornosti. Mati si je prizadevala oblačiti jo čim lepše, skrbela je za vsako malenkost njene zunanjosti, Ljubočka je bila njen ponos. Saj je bila zdrava.

Često so jo vabili tja, na dvor zdravih. Ljudje na dvoru zdravih so se igrali z njo in ji posvečali več pozornosti, nego vsem drugim otrokom skupaj.

Materino navdušenje je delila tudi Njuročka. Dekletce je gledalo svojo sestro s takimi očmi, kakor da vidi v nji božanstvo, ki se ga ne sme dotakniti. Ni zahtevala od roditeljev, naj ji izkazuje enako pozornost, kakor njeni starejši sestrici. Samo enkrat je Njuročka zahrepenela po takem traku, s kakršnim je mati okrasila Ljubočkine lase. Ta trak je bila dala Ljubočki Vera Maksimovna. Ko je zvedela za konflikt, je podarila Vera Maksimovna trak tudi Njuročki.

In tedaj je Romaška nekega dne pretepel Ljubočko, ko jo je srečal na meji obeh dvorov.

Evo ti zato, ker hodiš tja, — ji je pojasnil, — če pa pojdeš še kdaj, te zopet naščikam.

Dve letalski katastrofi

Na Češkoslovaškem sta se razbila dva civilna avijona, v Franciji pa vojaško letalo — Sedem žrtev

V petek popoldne se je pripetila blizu Prage letalska katastrofa, kakršne v zgodovini letalskih nesreč še ni bilo. Najprej je prišla vest o katastrofi ene-ega letala, nekaj minut pozneje pa vest o katastrofi drugega. Skoraj istočasno se je razširila vest o katastrofi tretjega letala, in sicer vojaškega. Čakati je bilo pa treba do noči, predno so prišle točne vesti o veliki letalski nesreči. Vest o katastrofi vojaškega letala ni bila točna, pač so pa potrdile vesti o katastrofi dveh novih tipov potniških letal.

Letalo »Avia 57«, ki ga je vodil šef-pilot tovarne Avia Ciril Novotny, je strmoglavilo na tla deset minut po startu na vasjo Vlnoh. Očividci pripovedujejo, da je izgubilo letalo v višini 800 metrov nekaj drobnih sestavnih delov, ki so padali na tla tako, da so ljudje v začetku mislili, da mečejo iz letala letake. Potem je začelo letalo počevno padati, med padanjem se mu je odlomilo krmilo, pozneje pa še desno krilo in končno je letalo treščilo na tla. Na tleh so eksplodirale posode za bencin, trup letala se je prevrnil, motor se je odtrgal in odletel nekaj metrov naprej. Pilot in njegov spremljevalec sta obležala pod razbitim letalom mrtva.

Drugo letalo »Avia 56«, v katerem sta bila pilot Václav Kočí in mehanik Fiala, se je razbilo skoraj na isti način pri vasi Polehrad. Letalo je kakih 750 metrov visoko, pa se je med poletom pretregalo, da so padali poedini deli ločeno na tla. Najprej se je odtrgalo eno krilo in rep, potem še drugo krilo, za njim pa zadnji del trupa s kabino za pilota in mehanika vrglo iz letala, da sta padla vsak na svojo stran. Oba sta bila takoj mrtva. Kosi letala so ležali daleč naokrog. To letalo se ni vnelo, ker je bil pilot še pred padcem ustavil motor in zaprl dovod bencina. Noben del ni ostal nepoškodovan. Vsi štirje letalci so bili oženejeni.

Letalo »Avia 56« je imelo 6 mest, »Avia 57« pa 14. Letati bi morali obe letali na progi Praga-Moskva, in nesreča se je pripetila na poskusnem poletu. Po startu se je dvignil pilot Kočí s tipom »A 56« na 3000 m, odkoder se je počasi spuščal nazaj. Kočí je bil izkušen pilot. Lani je preizkušal moderno letalo, pa mu je naenkrat odpovedal dihalni aparat, da se je za nekaj časa onesvestil. Letalo je začelo padati, toda v zadnjem hipu se je pilot zavedel in tik nad zemljo obvladal letalo, da je preprečil katastrofo.

Oblasti so odredile preiskavo, da se dožene vzrok katastrofe. Obe letali sta bili še brez opreme, pripravljeni samo za pilota in mehanika. Pilota sta hoteli preizkusiti stabilnost in druge last-

nosti letala, za preizkušnjo hitrosti pa ni šlo. Ni izključeno, da je eno letalo zadelo ob drugo, kar se zdi strokovnjakom še najbolj verjetno. Nekateri očividci pa pripovedujejo, da letali nista zadeli drugo ob drugo. V tem primeru bi šlo za usodne nedostatke v konstrukciji, kar pa ni verjetno, saj je tovarna »Avia« znana kot eno najsolidnejših podjetij.

V bližini Lesparra se je pa pripetila v petek popoldne težka letalska nesreča, ki jo je zakrivila nevihta. Ubili so se trije vojaški letalci, štirje so bili pa težko ranjeni. Strašna nevihta je zadelo francosko mornariško letalo, v katerem je bilo šest mornariških letalcev s podčastnikom. Letalu sta se odlomili obe krili. Vseh sedem članov posadke je skočilo iz padajočega letala s padali, toda trije so prišli pod padajoči trup, ki je z njimi vred treščil na tla. Ostale štiri je vihar povlekel po tleh, da so se močno pobili.

Odvetnico zamenjal s krvnico

V pariški kaznilnici Santé se je odigral te dni komičen dogodek, ki pa ostane junaku, potujočemu kitajskemu trgovcu Komingu Sa, v spominu kot težka tragedija. Bil je aretiran zaradi ponarejanja potnega lista. Ker ni bogat, so mu določili zagovornika ex officio, in sicer mlado, lepo odvetnico Georgino Meyersovo, ki je posetila svojega klijenta v zaporu. Poklicati ga je dala v govorilnico, misleč, da se bo lahko z njim sporazumela.

Čim je pa Kitajec zagledal žensko, je padel ves prestrašen na kolena in začel

na vse načine prositi, naj se ga usmili. Končno je pa s kretnjami pokazal, da si hoče razbiti glavo ob zid. Odvetnica je brž poklicala paznika. Čim ga je Kitajec zagledal, je planil k njemu, kakor bi ga prosil, naj ga vzame pod zaščito. Šele tolmač je pojasnil zagonetko Kitajčevega strahu. Koming Sa je doma iz provincije, kjer imajo krvniki za pomočnice ženske. Seveda ne ve, da so v Franciji tudi odvetnice. Ko je zagledal pred seboj žensko, je bil prepričan, da mu je odbila zadnja ura.

Sužnji, ki se boje svobode

Neki londonski list je poslal svojega posebnega poročevalca Harolda Pembertonu v Abesinijo, da bi proučil ondotne razmere. Prvo poročilo, ki ga je poslal svojemu listu, je imelo naslov: »Dežela, kjer se sužnji boje svobode«. Angleški novinar je na lastne oči videl sužnja, ki je padel pred svojega gospodarja in ga mlo prosil, naj mu ne podari svobode. Težke gospodarske razmere so prisilile radžo, da je začel odpustiti sužnje, ki se pa boje svobode, ker jim preti lakota. Po dolgih letih suženjstva so padli sužnji na nivo »ivali. Brez gospodarjev ne znajo niti misliti, niti delati. Telesno in duševno so tako propadli, da jim je edina želja ostati v suženjstvu. To je zelo žalostna razmislica, ki je evropski reformatorji ne razumejo.

Med zakoni, nanašajočimi se na sužnje in na živali, ni nobene razlike, kakor ni v Abesiniji razlike med sužnji in živalmi. Veliko število sužnjev predstavlja samo reprezentančno dolžnost, ki gleda abesinski gospodar na njo kot na nujno zahtevo svojega socialnega položaja. V splošnem ravnanju s sužnji še pravej dobro, so pa tudi primeri skrajno surovega ravnanja. Od 12.000.000 prebivalcev odpade v Abesiniji 5 milijonov na sužnje.

ZAHVALA

Za premnoge izraze sočutja povodom prerane izgube našega nenadomestljivega in iskreno ljubljenega očeta, tasta, starega očeta, brata in strica, gospoda

Antona Jakominija

hišnega in zemljiškega posestnika ter lastnika parne žage

za poklonjeno krasno cvetje in vence in za čašče sprejemstvo na njegovi poslednji poti izrekamo vsem prisrčno zahvalo. Iskréna zahvala tudi gg. zdravnikom, častiti duhovščini, vsem korporacijam in gasilski četi in njeni godbi.

Kočevje, dne 14. aprila 1935.

Rodbini JAKOMINI in KOSNIK

MALI OGLASI

v vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu, lahko tudi v zamkah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba orložitno znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

POSTEN MLADENIC
nekadilce, išče službo za slugo ali avtosprevoznika. Nastopi lahko s 16. aprilom ali 1. majem. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 1384

FRIZERKO

KOT KOMPANJONKO za Ljubljano sprejem pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Redka prilžnost 1380«.

ZIVALI

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

OTROŠKI TRICKELJ kupim. — Ponudbe pod »Rabljen 1385« na upravo »Slovenskega Naroda«.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

KAVERNA STRITAR vsak večer koncert. 40/L

POCENI IZBORNO VINO rdeče in belo v vsaki množini liter Din 10.— se dobi za velikonočne praznike na Predovičevem dvorišču in skladišču pri mestni klavnic. 1356

Velikonočne ŠUNKE

dobite le pri staroznani trvdki

BUZZOLINI, Ljubljana, Lingarjeva ulica 1 (za škofijo)

POHIŠTVO
smo ponovno znali. Moderne spalnice od Din 2000, kuhinjske opreme Din 750. Vse drugo pohištvo dobite na obroke in hranilne knjižice. — Mizarstvo »SAVA«.

PLESKARSKA DELA
izvršujem po konurenčnih cenah in solidno. Vzamem v račun za pleskanje pohištva tudi hranilne knjižice. — Mekinda, Miklošičeva 12.

JAFFA pomaranče

sveža pošiljka, sladke in sočne, na zalogi pri

GOSPODARSKI ZVEZI V LJUBLJANI

ZA MALI DENARJA DOSTI MUZKE:

Plošče, gramofone, izposojamo, zamenjamo, prodajamo in kupujemo. — ELEKTROTON d. o. o. oasaza nebotičnika.

Prima športne suknjice a Din 98.—, pumparice, modne hlače itd. — kupite zelo ugodno pri

PRESKERJU, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

Sveže najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz tekarne DR. G. PICCOLLIJA v Ljubljani — se priporoča bledim in slabotnim osebam 65/7

DOBERMANA samca in samico oddam v dobre roke. — Jeretina, Domžale.

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

MALO STANOVANJE poceni oddam s 1. majem. — Gradaška ulica 8/L. 1376

POSEST

Beseda 50 par, davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din

GOSTILNO oddam v najem. — Več v vino-toču, Kamnik, Maistrova ulica.

POCENI — KRIZI PRIMERNO — ZA MALO DENARJA NOVO OBLEKO! ako prinesete staro v naše sprejemališče za barvanje in snazjenje — LJUBLJANA, VOŠNJKOVA ULICA STEV. 4 (prejšnja Cesta na gorenjski kolodvor)

v krojačnico PREZELJ,

kjer se prevzema za TOVARNO WAGNER, RADOVLJICA Vsa oblačila se lepo popravijo in elegantno zlikajo!

Svečnike, vaze, vevnice,

konzole za steklene pulte, reme za mesnice, brivske aparate, omare za olje in kavo — nudi

KROM-KOVINA,

LJUBLJANA, Tyrševa cesta št. 34

POMLADNE NOVOSTI

za plašče, kostume in moške obleke nudi ugodno — državnim uradnikom tudi na obroke —

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze) Do preklica vzamemo v račun hranilne knjižice članic Zadržne zveze.

Na velikonočno nedeljo in ponedeljek vsi k Weissu v Zg. šiško na veselico,

kjer se točijo prvovrstna štajerska, dolenska in belokranjska vina. — Posebna specialiteta franciskanskih vin z otoka Krka. — Pečen janček na ražnju in ražnjičji.

Se priporoča

RESTAVRATERKA REZI.